

λογαριασμό στον εργοδότη του για τη διαχείριση από την αγορά ή την πώληση εμπορευμάτων του τελευταίου, παρακρατώντας τα ποσοστά του επί των κερδών που πραγματοποίησε.

στ. 6-7 Εκδίκαση αγωγής («ιστάντζια»), κατόπιν παραπομπής, στο Κριτήριο της Κομπανίας², λόγω καταθέσεώς της από τον ενάγοντα Θώδη Στάμου –γιο του αποδιώσαντος πραιματευτή–, σε αναρμόδιο Δικαστήριο (Θησαυροφυλάκιο Τρανσυλβανίας³).

στ. 8-9 Επαγωγή όρκου⁴ από το Κριτήριο στον εναγόμενο Κώνστα Λούκα, προφανώς ελλείπει άλλου αποδεικτικού μέσου (διότι από τα εμπορικά βιβλία του πατέρα τού ενάγοντος δεν προκύπτει η εκκαθάριση των λογαριασμών). Ο χαρακτηρισμός του όρκου ως «εὐαγγελικοῦ» παραπέμπει στη διαδικασία της δόσης όρκου με το χέρι στο Ευαγγέλιο.

στ. 11-12 Απαγόρευση αποδημίας του εναγομένου από τη χώρα («ἕως νὰ λάβῃ τὸν ὄρκον»).

1. «Επίτροπος», δηλ αναπληρωτής του προεστού, ΕΚΣ, σσ. 151-153.
2. Βλ. ό.π., σσ. 94 επ., σχετικά με τη δικαστική αυτονομία της Κομπανίας. Βλ. επίσης σσ. 96-97, όσον αφορά στην αρμοδιότητα του Κριτηρίου, όπου και οι εξαιρέσεις. Πρβλ. Προν. 1701 (ΕΚΣ σ. 391) και Προν. 1777 (ό.π., σ. 403).
3. Ως όργανο της τοπικής διοικήσεως της Τρανσυλβανίας, βλ. ό.π., σ. 56. Σχετικά με την αρμοδιότητα του Θησαυροφυλακίου μετά τη χορήγηση των Προνομιών του 1636 και 1701, βλ. ό.π., σσ. 94 επ.
4. Βλ. ό.π., σ. 171. Πρβλ. Εξάβιβλο 1.7. Μαλαξό ΦΠΓ'· Νομικόν ΛΒ' §§ 25 επ.

21

1737/I/11

χ. Ζαφύρη Μανόλη

979/φ 7r

σχ. 20

Πρακτικό. Παρέμβαση τρίτου.

Αίτημα προσκομίσεως αποδεικτικού εγγράφου. Όρκος.

^{17/} ||Τῇ|| αὐτῇ ἡμέρα καὶ ἔτος ἐπροτασιλόγησεν ὁ μπασιὰ Στάμος Κώνστα

^{18/} ἐνώπιον ἡμῶν τὸ πῶς ἔστωντας ὁ κὺρ Κώνστας Λούκα <νὰ> λέγ(ει)

πῶς ὁ ^{19/}μπασιὰ Στάμος Κώνστα νὰ ἦτον παρὸν (εἰ)ς τὴν λογάριασιν τοῦ

Κώνστα ^{20/} Λούκα ὅπου ἔδοσεν τοῦ μπασιὰ του μακαρίτη Θώδη Στάμου

καὶ ἔχ(ει) ἥδισιν ^{21/} ἀπὸ τὴν λογάριασίντους. ζητὰ ὁ μπασιὰ Στάμ(ος)

Κώνστα ἀπὸ τὸν Κώνστα ^{22/} Λούκα κανένα κατάστοιχον ἰδιόχ(ει)ρον του τοῦ

Στάμου Κώνστα πῶς νὰ (εἶ)ναι ^{23/} ξεφλιστικὸν δια τοῦ Κώνστα Λούκα τὴν

λογάριασιν. <ε>ἰδὲ καὶ δὲν εὐγάλη πιούτης ^{24/} λογῆς κατάστοιχον καὶ θέλ(ει)

νὰ τὸν βάλη (εἰς) ὄρκον [[ἐγώ]] ὁ μπασιὰ Στάμ(ος)²⁵ / Κώνστα δέχεται ὄρκον καὶ μεταταῦτα θέλ(ει) γηρέψη τὴν ἀνθρωπιάντου²⁶ / καὶ ἔστω (εἰς) ἔνδιξιν:–²⁷⁻²⁹ / *pitropos tis Conpanies Georgius Horvát*, τζουανος μαρκ(ου), Ζαφύρης Μανόλη:–, Μάν(ος) Ζαραφη:– [χ.γρ.].

στ. 17 Κατάθεση αγωγής¹.

στ. 18-20 Ο εναγόμενος είχε επικαλεσθεί εξωδίκως τη μαρτυρία του ενάγοντα για την απόδοση λογαριασμού («λογάριασιν»²), ισχυριζόμενος ότι ο ενάγων ήταν παρών και έχει γνώση («ἔχει ἥδισιν»). Ο ισχυρισμός αυτός του εναγομένου, εκτός Κριτηρίου, προκαλεί και την παρέμβαση του ενάγοντα δια της αγωγής του.

στ. 21-23 Αίτημα του ενάγοντα: η κατάθεση/επίδειξη του εγγράφου της εκκαθάρισεως από τον εναγόμενο, το οποίο να φέρει την υπογραφή του ενάγοντα και επομένως την απόδειξη των ισχυρισμών του εναγομένου.

στ. 23-25 Εφ' όσον δεν προσκομισθεί έγγραφο εξοφλητικό, σύμφωνα με τα παραπάνω, ο ενάγων δέχεται την επαγωγή ὀρκου.

στ. 25 «καὶ μετὰ ταῦτα θέλει γηρέψη τὴν ἀνθρωπιάν του»³: σε περίπτωση που αποδειχθεί η αλήθεια των ισχυρισμών του ενάγοντα, αυτός υφίσταται προσβολή της προσωπικότητάς του από τον εναγόμενο, θεωρώντας ότι δίδεται η τιμή και η υπόληψή του σε ό,τι αφορά την αξιοπιστία του στις συναλλαγές.

1. Ο ενάγων παρεμβαίνει, διότι ο κατά την εγγρ. 20 οφειλέτης διέδωσε ότι ήταν μάρτυρας στην εκκαθάριση.
2. Την εκκαθάριση, δηλαδή, βλ. ΕΚΣ σσ. 197-198.
3. Θα ζητήσει ικανοποίηση, δια της δικαστικής οδού, λόγω της προσβολής της τιμής και της προσωπικότητάς του.

22

1737/II/5

χ. Ιωάννη Αδάμη

979/φ 7ν

σχ. 22α-25

Απόφαση προδικαστική. Προδεσμία για συμβιβασμό σε εμπορική διαφορά. Εμπορικά βιβλία. Κλήση εναγομένου. Αρχή οικονομίας της δίκης.

// 1737. ἐν μηνί φεβρουαρίῳ 5. Εἰς Σιμπῖνι.

²/ Κρίσις τοῦ κὺρ Κῶστα Λούκα, μετὰ τοῦ κὺρ Γεώργη Π(απ)α Νίκου.

³/ Ἠ Ἐπαρῶρη ἡ σιάσθη κατέμπροσθεν ἡμῶν ὁ κὺρ Κῶστας Λούκα Ρουῖσσ(ος) μὲ τὸν ⁴/ κὺρ Γεώργην Π(απ)α Νίκου, βάνωντας τὸ πόλτουρόντου, καὶ